

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 7 mei 2015

MEDITATIE

De Hemel geopend

Wat we in dit tekstgedeelte lezen, is geen vrucht van de natuurlijke mens. De natuurlijke mens staat niet, maar holt voort op de brede weg naar het verderf. Hij ziet niet omhoog, maar omlaag, zijn ziel is aan het stof gekluisterd.

Het is ook geen vrucht van Gods Kerk, want Jezus' jongeren hadden nooit de weg gekozen door Gethsemané via Golgotha naar de Olijfberg. Maar het was de weg van de Borg. Jezus was in heilige gewilligheid de weg gegaan om Gods deugden te verheerlijken en Zijn uitverkorenen door recht te verlossen. En in die weg leidt Hij ook Zijn Kerk. Daarom staan de discipelen daar. Ze kunnen verklaren hoe ze daar gekomen zijn. Ze hebben geen oog voor de wereld, die heeft alle waarde verloren.

Inhoud

- 1 De Hemel geopend
- 2 Ds. I. Kievit over hemelvaart
- 2 Een stem uit het verleden
- 3 Meelezen in Het Schatboek (19)
- 4 Ons lichaam?
- 5 Even maar...
- 6 Commentaar:
Een kerkelijke enquête
- 7 Beroep of roeping? (1)
- 8 Bekering en geloof (2)
- 9 Uit vroeger jaren
- 9 Boeknieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

Wat staat gij en ziet op naar de hemel?

Handelingen 1:11b

Ze hebben geen oog voor het vrome Jeruzalem. Ze hebben ook geen oog meer voor elkaar en voor zichzelf. In wegen van ontblotende genade zijn ze van alles afgebracht en is er voor hen niemand overgebleven dan Jezus alleen.

Het is hier niet alleen een opzien met de natuurlijke ogen, bovenal met geloofsogen, want deze jongeren zien wat de natuurlijke mens niet ziet en waar veel van Gods kinderen over in strijd en bekommering zijn. Ze staan hier onder een geopende hemel. Dat getuigt van het eenzijdige genadewerk Gods. In Adam hadden ook zij de hemel gesloten en zich de weg naar de diepte van eeuwige verlatenheid ontsloten. Dat was zielspraktijk geworden in hun leven. Er was een opzien gekomen tot een gesloten hemel en ze hadden ingeleefd dat zij de hemel nooit meer door gestalten of eigengerechtigheid konden openen. Maar nu staan ze hier in heilige verwondering. Want om deze toegang tot de gemeenschap met God voor hen te herstellen, ja, om de mens terug te brengen bij God, moest Jezus de hemel verlaten. Als Borg was Hij afgedaald in de verlorenheid van Zijn Kerk. Hoe diep? Tot in de diepte van Godverlatenheid en van de goddelijke toorn. Zo diep als Zijn uitverkorenen zichzelf moedwillig hadden gebracht. Ten volle had Jezus doorleefd wat een gesloten hemel was. De minste gunst van Zijn

Vader was Hem daar onthouden, opdat Hij met Zijn gehoorzaamheid en bloedgerechtigheid de toegang tot God zou openen. In Handelingen 1 lezen we hoe de Kerk hiervan de bate krijgt. Jezus heeft niet alleen verzoening bij de Rechter aangebracht, maar heeft de Zijnen ook teruggebracht in de gemeenschap des Vaders. En nu mogen de discipelen door het geloof de troost hiervan ontvangen. Dat geloofsoog houdt niet op bij de wolk die Jezus van hen wegnam. Zij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond. Nu Hij de reinigmaking hunner zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft, is Hij gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. Wat staat gij? Het is een staan in geloofs-overgave. Zij hoeven niets meer te doen. Als het regerend Hoofd van Zijn Kerk is Hij hun Bewaarder en Regeerder. Hier zijn geen gesloten deuren, maar hier is een geopende toegang. Hij is ook een tussentredende Jezus, Die met Zijn bloed in het hemelse heiligdom is ingegaan. Hij opent voor hen de hemel door Zijn verzoening en in Zijn voorbeding draagt Hij Zijn hele volk op Zijn hogepriesterlijk hart. Wie heb ik nevens u in de hemel? Nevens u lust mij ook niets op de aarde. Wanneer de verheerlijkte Jezus zo alles mag zijn, wat is er dan beneden nog te zien of te vinden? Het is de gezegende vrucht van Zijn Hemelvaart om heel de wereld, eigen kracht, eigengerechtigheid, eigen gebeden te verliezen. Wat staat gij? Er is ook heimwee en verlangen in hun opzien. Naar de vervulling van Zijn belofte om hun de Trooster te zenden, Die altijd bij hen blijven zal. Ze zullen echter ook altijd zonder Jezus' gemeenschap blijven. De engelen troosten hen met Zijn wederkomst. Is dat ook uw troost? Of zullen we Hem dan als onze Rechter ontmoeten? Bedenk wat het is om onder een gesloten hemel te leven, voort te hollen en zo te sterven. In deze Middelaar heeft God echter een weg geopend waardoor helwaardigen nog een thuis komen bij God verkrijgen.

Rijssen,

ds. C.A. van Dieren

Ds. I. Kievit over hemelvaart

'Maar Deze, één slachtoffer voor de zonde geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods.'

Hebreeën 10:12

Laten wij ditmaal een Schriftwoord overwegen dat ons spreekt van de heerlijkheid van de ten hemel geveren Christus, Die nu is gezeten aan de rechterhand van God.

De schrijver van de Hebreeënbrief had uitvoerig gehandeld over het hogepriesterschap van Christus. Gehandeld over de dood van het Lam van God, op Wie de Vader de zonden van Zijn Kerk liet aanlopen. Een vergelijking heeft hij getroffen tussen de

dienst van de schaduwen en de vervulling van de Heere Christus, Die de schaduwen verdreef door in de nacht van de dood in te gaan om door te breken tot het leven van de opstanding, omdat Hij de Opstanding is.

De oude bedeling had een aparte priesterstand. Er waren veel priesters en veel offers werden gebracht. Zij konden, met al die offers niet de verzoening aanbrenge. Daartegenover staat nu de Heere Christus alléén, Hij offert slechts eenmaal Zichzelf.

Het priesterschap moest *staan*. Bij hun werk in de tempel was geen stoel waarop zij na afloop mochten zitten, omdat altijd opnieuw offers gebracht moesten worden. De priester was werkzaam in een bediening die geen rust gaf.

O, gij uitgeteerde zondaar, Jezus hoort u. U, die zoekt naar verzoening en Jezus niet ziet. Hier is Hij, Hem hebt u nodig.

Zoekt u nog barmhartigheid terwijl u bezig bent uw eigengerechtigheid op te richten? U zult geen rust vinden buiten Hem, Die het offer heeft gebracht. Geen vrede met God zal uw deel worden, tenzij u rust vindt in het Lam.

Maar Deze, één slachtoffer voor de zonde geofferd hebbende... Hier wordt gesproken van de volkomenheid van Zijn offer.

Zo zien wij dus in onze tekst de samenhang tussen Goede Vrijdag, Pasen en Hemelvaart, gezet in het licht van Zijn uiteindelijke overwinning in de wederkomst.

De Heere Jezus heeft één slachtoffer gebracht, geofferd voor de zonde. Eén slachtoffer, meer was niet nodig en met minder kon het niet. Hij moest Zichzelf ten slachtoffer offeren. Hij moest werkelijk en waarlijk een smadelijke dood sterven. Het ging om Zijn *bloed*. Maar, Hij heeft *alles* volbracht. Kom, sta daar nu eens bij stil. De hemel was gesloten, kon geen kinderen van Adam inlaten, tenzij de schuld

Een stem uit het verleden

Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem als in geheel Judea en Samaria en tot aan het uiterste der aarde.

Handelingen 1:8

In deze tijd herdenken wij het feit van Christus' hemelvaart. Op zeer eenvoudige, maar ook op zulk een waardige wijze wordt ons de hemelvaart van Christus door Lukas beschreven in zijn evangelie. Maar ook in de Handelingen der apostelen. Voor ieder, die het gezag van Gods Woord erkent, is het feit van Christus' hemelvaart dan ook onwedersprekelijk.

Tussen de opstanding van Christus en Zijn volheerlijke hemelvaart lag een tijdperk van veertig dagen. In die veertig dagen heeft de Heere Jezus door vele gewisse kentekenen Zijn discipelen onderwezen van het Koninkrijk Gods. Reeds drie jaren hadden zij van Hem zulk kostelijk onderwijs ontvangen, maar na Zijn opstanding kregen zij lessen, die zij nog nimmer hadden gehad en die toch zo onmisbaar waren voor hun gewichtvol ambt en werk als apostelen des Lams. Zij zouden straks optreden als de grondleggers van de nieuwtestamentische kerk. Hun ambt was geheel enig. Na hun dood was er geen voortzetting meer van het apostelambt. De kerk wordt

gebouwd op het vaste fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen. Het moet ons dan ook niet verwonderen, dat de Heere Jezus, tot nut van Zijn Kerk, Zijn discipelen onderrichtte ook na Zijn opstanding.

Christus bereidde Zijn discipelen voor en zond hen niet onvoorbereid de wereld in. Zeker, het onderwijs zou na die veertig dagen niet geëindigd zijn.

Geheel het leven van Gods volk en knechten is een leerschool tot het einde toe. Nimmer komen zij hier uitgeleerd. En hoe meer Gods Geest ons leert en Christus ons onderwijst van de verborgenheden Gods, hoe meer onze dwaasheid ontdekt zal worden.

Na Christus' hemelvaart zou de Heilige Geest de discipelen in alle waarheid leiden. De profetische bediening van Christus bleef hun van node, zo lang zij in deze bedeling waren.

Christus bleef echter niet langer dan veertig dagen op aarde. Zijn discipelen moesten gespeend worden aan Zijn lichamelijke tegenwoordigheid. Hij bleef ook niet korter dan deze veertig dagen, omdat het voor hen nodig was ter overtuiging van Zijn opstanding uit de doden.

wijlen ds. W.C. Lamain

werd betaald, het offer werd gebracht. Want wij komen nader bij ons eindpunt, elke dag nader.

Slachten... een woord dat ons spreekt van gedood worden, van bloedstorting, van sterven. Maar Zijn werk is af, *volkomen af*. Hij kon toch niet in de hemel zitten als Zijn werk niet voltooid was?

Zitten toch is de houding van rust. Op aarde zat Hij slechts zelden neer om wat uit te rusten en dan ging toch Zijn werk nog door. 'Ik moet werken de werken Mijns Vaders.'

Nu rust Hij uit. Hij is opgestaan en ten hemel gevaren. Geen bloedig zweet ligt meer op Zijn gezegend aangezicht, maar eeuwige blijdschap en leven is Zijn deel. Ja, die Vorst leeft eindelijk.

Maar Deze... Hij is zonder voorganger of opvolger! *Maar Deze...*! Ach, als wij Hem toch niet kennen, niet bezitten? Als wij deze Schat niet hadden in ons aarden vat, dan... zouden wij vergaan. *Maar Deze...* o rust toch niet in iets buiten Hem, mijn lezer, want u zult er bedrogen mee uitkomen. Maar met Hem nooit, in der eeuwigheid niet.

Is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods. Jezus kon in de hemel zijn zonder die hoogste eer deelachtig te zijn, namelijk de *zitting aan de rechterhand*. Als Zoon had Christus van eeuwigheid dezelfde waardigheid en macht als de Vader, maar hier is sprake van de Middelaar. En als Middelaar verwierf Hij eer en heerlijkheid bij de Vader. Als Mens had Jezus *niet* gezeten in de troon van de Vader. Als Mens kwam Jezus pas voort uit de maagd Maria door de overschaduw van de Heilige Geest.

Kom, mogen wij opblikken door de geopende hemeldeur om Hem daarboven waar te nemen?

Deze waardigheid, *gezetten aan de rechterhand Gods*, is zeer wezenlijk.

Mijn hart begint te ontroeren: wanneer zal ik bij Hem zijn, zo fluistert het van binnen. Zijn stem klinkt als een bazuin... 'Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde.'

Wie zou Hem die heerlijkheid niet gunnen? Wie zou niet verblijd zijn over Zijn glorie?

Hij beschikt niet alleen over het wereldregiment, maar allereerst het bewind over Zijn Kerk ligt in Zijn handen. Vanuit die hemel vergadert, regeert en beschermt Hij Zijn gemeente die door de poorten van de hel niet overweldigd zal worden. In eeuwigheid gezeten... aan Gods rechterhand.

MEELEZEN IN HET SCHATBOEK

Zondag 16:
De dood,
begrafenis
en nederdaling
ter helle van Christus

19

In deze Zondag volgt de verklaring van de artikelen die handelen over Christus' uitwendig lijden van het lichaam: 'gestorven en begraven' (vr. 40-43) en Zijn inwendig lijden van de ziel: 'nedergedaald ter helle' (vr. 44).

Nedergedaald ter helle

We lezen samen een stukje uit de verklaring over de laatste en laagste trap van Christus' vernedering, het zo aangrijpende: 'nedergedaald ter helle'.

Het Schatboek beschrijft hier:

- Wat de nederdaling van Christus ter hel is.
- Wat de doeleinden en vruchten van de nederdaling van Christus ter hel zijn.

Pijnen der hel

"Het woord 'hel' betekent hier niet 'het graf'. Het betekent ook niet de plaats der verdoemden. Het betekent: 'de pijnen der hel'.

Wij hebben gegronde redenen om aan te nemen dat met deze nederdaling van Christus bedoeld worden: de grootste pijnen, benauwdheden en smarten die Christus niet na, maar voor en in de dood, in de strijd met Gods oordeel en toorn tegen onze zonden in Zijn ziel geleden heeft. Zulke pijnen en verschrikkingen voelen de verdoemden in de hel. Ook wordt de uiterste smaadheid bedoeld die Christus gedurende Zijn hele lijden aangedaan werd.

Christus *moest* deze pijnen lijden.

Dit wordt bewezen uit de getuigenissen van de Schrift, zoals: 'Doch het behaagde den Heere Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem krank gemaakt' (Jes. 53:10).

Het wordt ook met de volgende bewijzen aangetoond:

- Omdat Hij niet alleen ons lichaam, maar ook onze ziel moest verlossen, moest Hij ook naar de ziel lijden.

Dit heeft Hij gedaan vóór of na Zijn dood. Het is niet na Zijn dood geweest. Dat geven zelfs de roomsen toe. Dan moet het dus vóór Zijn dood geweest zijn. Het was niet in het lichaam, want het lijden van het lichaam was uitwendig. Dus heeft Hij deze pijnen van de hel in Zijn ziel gevoeld.

Christus *heeft* deze pijnen geleden.

Dit wordt bewezen uit het getuigenis van David, dat hierboven genoemd is: 'De angsten der hel hadden mij getroffen' (Ps. 116:3). Het wordt in de persoon van David over Christus gezegd.

Het blijkt ook uit de Evangeliegeschiedenis:

- 'Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe' (Matth. 26:38).
- 'En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds, die op de aarde afliepen' (Luk. 22:44).

De vruchten voor de Kerk

Hieruit vloeit dus een grote vrucht voor ons voort:

1. Wij worden bevestigd wat betreft de liefde Gods tot ons en wat betreft de zekerheid van onze zaligheid. Want hoe zwaarder de straf van Christus geweest is, des te genoegzamer was Zijn voldoening voor ons.
2. In de zwaarste aanvechtingen hebben wij deze troost, dat wij door Christus van de pijnen der hel verlost zijn." [pag. 557 e.v.]

Het formulier van het Heilig Avondmaal zegt het met bijna dezelfde, peilloos diepe woorden: '...deze Mijn hartelijke liefde en trouw jegens u, dat **Ik voor u** (daar gij anders den eeuwiggen dood hadt moeten sterven)...'

Uit: Zondag 16; HET SCHATBOEK, Z. Ursinus, deel 1; Gebr. Koster, Barneveld 2013

Ons lichaam?

“En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.”

Handelingen 1:9

De discipelen zagen het. Hun Jezus nam Zijn lichaam mee naar boven. Ze stonden samen op de Olijfberg en ineens hief Hij Zijn armen op, zegende hen en Zijn lichaam kwam van de grond, hoger en hoger, totdat een wolk hen het uitzicht benam. Droomden ze misschien? O nee, er was geen twijfel aan of deze gebeurtenis echt was, maar wie had kunnen denken dat de Zaligmaker hen zo weer zou verlaten? Verbaasd staarden ze naar boven, en weer naar elkaar. Hij was weg.

Ze hadden na de opstanding nog een mooie tijd gehad samen, maar nu was ook dat voorbij. Zegenend had Hij hen verlaten, o ja, in liefde, niet

boos, niet onverschillig, maar denkend aan de Zijnen.

De hemelvaart volgde op de belofte dat de Heilige Geest hen de kracht en het gezag zou geven om getuigen van hun Christus te zijn tot aan de einden der aarde. Ook daaruit was duidelijk dat de Heere hen niet onverschillig achterliet.

Begrepen de discipelen de hemelvaart? Eerlijk gezegd: niet of nauwelijks. Al waren ze uitverkoren tot het eeuwige leven, al waren ze geroepen om het Woord te verkondigen, al hadden ze veel meegemaakt, toch waren er nog veel vragen, net zoals Gods kinderen vandaag nog veel vragen kunnen hebben. Zijn opgestane lichaam was echter een echt lichaam en getuige de littekenen het eigen lichaam van de Heere Jezus. Al kon Hij met dat lichaam door gesloten deuren naar binnen komen en ook ineens weer weg zijn, Thomas was

uitgenodigd om de gaten in Zijn handen te voelen.

Er was wel wat veranderd, Zijn lichaam was onsterfelijk en verheerlijkt, maar het was toch Zijn lichaam. Dat onsterfelijke en verheerlijkte lichaam was nu opgevaren, en meer dan dat.

Meer dan dat? Ja meer, want dat opgevaren lichaam van de Zaligmaker vertegenwoordigde het lichaam van de discipelen en het lichaam van de hele uitverkoren bruidskerk. Hoezo? We moeten bedenken dat we Christus nooit los kunnen denken van de Zijnen en dat we Gods levende Kerk nooit los kunnen denken van Gods Zoon. Christus is zo wezenlijk en zo innig met de Zijnen verweven dat wat er met Christus gebeurt, ook met de kerk gebeurt. Gods volk is met Christus gekruisigd, met Hem opgestaan

U moet Hem vinden en Hij is niet ver weg. Met Zijn Lichaam is Hij op grote afstand, maar met Zijn Godheid, genade en Geest is Hij dichtbij.

De oude stad Jeruzalem met op de achtergrond de Olijfberg.

en met Hem in de hemel gezet. Christus en Zijn kerk zijn een 'unio mystica', een mystieke eenheid.

Bij de hemelvaart neemt Christus Zijn kerk dus mee. Hij zet hen in het huis van Zijn Vader, in de aanwezigheid Gods en de duizenden engelen. Christus komt bij de hemelvaart niet alleen Zelf thuis, maar brengt ook Zijn Kerk thuis. 'En heeft ons mede opgewekt en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus' (Ef. 2:6). Wat een diepe waarheid! Eigenlijk zijn Gods kinderen hier op aarde al thuis in de hemel. Hoe dan? Wel, in Christus. Gods Zoon is thuis en in die zin zijn Gods kinderen thuis. Begrepen de discipelen dat ook? Begrepen ze dat Hij garandeerde dat er ook toekomst was voor hun lichaam? Vast

nog niet. Misschien verstonden ze dat Gods Zoon in de hemel hun Advocaat en Voorspraak zou zijn, maar zelfs daar heb ik mijn twijfels over. Het belangrijkste is echter niet hoeveel we begrijpen, maar of we genade hebben, of Christus ons Leven is. En daar was bij de discipelen geen twijfel over. De manier waarop ze naar Jezus keken, was gemengd met waar geloof. Deze Jezus was hun zaligheid. Tot Wie anders zouden ze heengaan? Hij had de woorden des eeuwigen levens. Zonder Hem waren ze verloren, dood in zonden en misdaden. De Zoon van God was hun enige hoop en hun leven was niet alleen leeg en zonder God, maar waar moesten ze met hun schuld heen zonder Hem? Moesten ze ter helle varen dan?

Hebben we dat al begrepen, beste lezer, dat we zonder deze Borg verloren zijn? U moet Hem vinden en Hij is niet ver weg. Met Zijn Lichaam is Hij op grote afstand, maar met Zijn Godheid, genade en Geest is Hij dichtbij. Het probleem is dat onze ogen zo dicht zitten. Of erger nog, we kijken liever een andere kant op. O, we zijn zulke vijanden van louter genade. Toch gaat Gods Zoon door met Zijn werk en op grond van Zijn voorbede worden er nog mensen bekeerd en de Zaligmaker roept ons.

Denk eens over dat zinnetje na: 'Hij roept ons'.

Chilliwack, ds. P. van Ruitenburg

Even maar...

Lopen zal ze

De weg van het kerkgebouw naar het graf kan niet altijd te voet afgelegd worden. Dan zit je als predikant vaak in een volgwagen, samen met de bedroefde familie. Als regel geef ik er dan de voorkeur aan om stil te zijn. Stilte is dan vaak gepaster dan woorden. Zeker lege, goedkope woorden. En de vrienden van Job leren ons dat zwijgen bij rouw en verdriet beter kan zijn dan spreken.

Zo was het ook tijdens de droeve gang met een kinderloze weduwnaar, die zijn vrouw ten grave moest brengen. De stoet was niet groot. Eén volgwagen achter de lijkwagen en dan een klein groepje meelevenenden te voet. Met een paar mensen zaten we dus in de rouwauto, in stilte...

Plotseling wordt die stilte onder de passagiers verbroken met de opmerking van een achteromkijkende weduwnaar: 'Lopen zal ze...', zegt hij hard en bits. Best schokkend zo'n onverwachte uitval in die omstandigheden. 'U bedoelt?', is mijn verbaasde reactie. Toen brak hij los: 'Kijk daar vooraan, die oude vrouw die zo kreupel

loopt, dat is de zus van mijn vrouw. Zij heeft mij het leven moeilijk gemaakt. Nu kan ze lopen, nu kan ik ze een hak zetten. Want ik wens niet dat ze bij mij in de auto zit...' 'Lopen zal ze', herhaalt hij nog stellig.

Wat moet je dan zeggen? Onder zulke trieste omstandigheden, en dan zo haatdragend? Haten tot bij het graf? Zojuist is de rouwdienst in de kerk geweest. Nu moet er nog gesproken worden bij het graf. Spanning geeft dat altijd. Er zijn immers zaken waar je in het ambt nooit aan went. Daarbij hoort zeker ook de dood en het graf. Maar nu dit erbij... Schokkend, hoe hij met leedvermaak kijkt door de achterraut van de taxi naar zijn strompelende hoogbejaarde schoonzus. Ze heeft duidelijk moeite om het tempo bij te benen. In mijn gedachten komt de uitdrukking uit het zondenregister van het avondmaalsformulier: '...en die in haat en nijd met hun naasten leven...' Maar wat moet ik zeggen? Het liefst zwijgen natuurlijk, maar dat kan toch eigenlijk niet? 'Bid u het onze Vader weleens?', probeer ik aarzelend. 'Ik

bedoel vooral de vijfde bede: Vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.' Dominee toch, dat mag toch alleen Gods volk bidden? Daar zit ik onprincipieel weer te zwijgen... Het graf komt in zicht. De troostrijke redenen daarna zijn gering geweest. Het ging helemaal niet. Alles bleef dicht, alleen het graf was open. Alles sprak van die vreselijke dood! Ergerlijke zonden aan de hand houden, houdt ons in de dood(staat).

Haten tot bij het graf, tot in het graf zelfs, is een ergerlijke zonde die een mens buiten het koninkrijk der hemelen houdt. '...en hun verkondigen dat ze geen deel in het Rijk van Christus hebben'. In één adem genoemd met 'alle echtbrekers, hoereerders, dronkaards en dieven...' We kunnen daar onze verhalen bij hebben, het vergoelijken, maar de Schrift is daar duidelijk in. Los de zaken daarom op in het leven, als het nog kan. Zodat je met elkaar in de auto kunt zitten en bij het graf in vrede kunt staan. Daar rust zegen op!

v. A.

Een kerkelijke enquête

De Protestantse Kerk in Nederland hield dit voorjaar een enquête onder haar leden. Welke ideeën had men over de toekomst van de kerk? Heel veel reacties leverde die actie niet op. Ongeveer één procent van de leden vulde de enquête in. Daaronder waren, zoals te verwachten was, relatief veel ambtsdragers. Dat doet vragen rijzen over de representativiteit van de uitslag.

Maar nog los daarvan dringt de vraag zich op of het middel van een enquête hier wel zo passend is. Een kerk is toch wat anders dan een vereniging of een klantenkring, waarvan men de wensen op die manier in kaart wil brengen. In de kerk gaat het er niet om wat mensen graag willen. Christus is immers het Hoofd van de kerk. De ambtsdragers vertegenwoordigen Hem.

Kerkelijke malaise

Dat men in de Protestantse Kerk z'n toevlucht nam tot het middel van de enquête, zal niet losstaan van de algehele malaise. De PKN loopt jaarlijks met plm. 50.000 leden terug. Dat komt niet alleen door de omvangrijke kerkverlating. Als gevolg van de vergrijzing en de geringe gezinsgrootte ligt het aantal kinderen dat gedoopt wordt, aanzienlijk lager dan het aantal PKN-leden dat komt te overlijden. Die terugloop heeft ook financiële consequenties. De opbrengst van de

geldwervingsactie Kerkbalans loopt al een aantal jaren terug. Predikantsplaatsen worden opgeheven. Tal van kerkgebouwen moeten worden afgegoten. Het aantal kerkgangers is in de loop der jaren steeds minder geworden en de onderhoudskosten zijn niet meer op te brengen.

Maar wat te doen met allerlei monumentale kerkgebouwen? Dat is een groot probleem. Slopen is geen optie en een supermarkt of een caravanstalling kun je er ook niet van maken. Vaak zijn ook niet-kerkleden gehecht aan het gebouw dat nu eenmaal beeldbepalend is voor dorp of stad.

In het RD stond onlangs een artikel over de imposante middeleeuwse kerk van Doesburg, die nu ook voor allerlei andere activiteiten geschikt is gemaakt. Drie keer in de maand houdt de protestantse gemeente daar nog een dienst. Gemiddeld komen er dan zo'n 125 mensen: een tiende van de 1300 leden. Veertig jaar geleden had men nog meer dan 4000 leden.

Vernieuwingen

Uit de enquête bleek dat het overgrote deel van de respondenten het omzien naar elkaar en de kerkdiensten rekent tot de kerntaken van de kerk. Dat is terecht. Maar dan komt het natuurlijk wel op de invulling aan. Wat is de inhoud van de prediking en wat is de invulling van het pastoraat? Dat is van wezenlijk belang. Veelal liggen juist

daar onze levensgrote bezwaren tegen de PKN.

De helft van de respondenten voelt voor vernieuwingen in de eigen gemeente. Met name van de eredienst. Wat die veranderingen zouden moeten inhouden, wordt uit de enquête niet duidelijk. Bij de wens naar vernieuwing gaat het meestal om kortere en lichtere preken, meer visuele en dialogische elementen in de eredienst, meer aandacht voor liturgie, sfeer en gemeenschap, een ruime liederenkeuze en meer aansluiting bij de belevingswereld van de hoorders.

In de Verenigde Staten waren megakerken de afgelopen jaren een trend. Voor een omvangrijk publiek dat van heinde en verre is toegestroomd, wordt daar dan tijdens de kerkdienst met muziek, dans en drama een show opgevoerd. Ook de presentatie van de voorganger moet uiteraard professioneel zijn. In Nederland heeft die trend zich nog niet zo doorgezet.

Nu is het natuurlijk niet zo dat de hele gang van zaken in onze kerkdiensten regelrecht terug te voeren is op het Nieuwe Testament. Allerlei dingen zijn historisch gegroeid. Als Paulus ergens preekte liet hij waarschijnlijk niet eerst de Tien Geboden voorlezen, zoals wij dat in de ochtenddienst gewend zijn. Wezenlijk is wel de centrale plaats van de prediking. Het gaat om de bediening van het Woord: de uitleg en de toepassing daarvan. En dat met de bede dat Gods Geest zich mag paren aan het Woord.

Allerlei liturgische en inhoudelijke vernieuwingen die de afgelopen jaren zijn toegepast, hebben in de meeste gemeenten de terugloop van het kerkbezoek niet tot staan gebracht. Wel brachten zij die gemeenten verder van het rechte pad. Waar daarentegen de klassieke eredienst gehandhaafd bleef, de gereformeerde leer van zonde en genade vanaf de preekstoel werd verkondigd en opgeroepen werd tot een strikte levenswandel, bleef veelal de kerkgang op peil en liep het ledental niet terug.

Nu zegt dat laatste ook niet alles. Kerkgang en ledental betreffen slechts de buitenkant. Het gaat om de geestelijke vrucht op de prediking. Maar die is zeker niet te verwachten wanneer de waarheid van Gods Woord verduisterd wordt en de wereld in de kerk wordt gehaald. Ook al gaat dat onder het motto van een eigentijdse boodschap en een open houding naar de buitenwereld.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

De Protestantse Kerk in Nederland hield dit voorjaar een enquête onder haar leden. Welke ideeën had men over de toekomst van de kerk?

Beroep of roeping?

We hebben de opdracht van de Heere gekregen en zijn Hem ook in alles verantwoording schuldig.

Hij weet van aanpakken. Onverstoorbaar werkt hij verder. Werken in de bouw is toch eigenlijk het mooiste beroep dat je je kunt indenken. Niet altijd gemakkelijk, want je moet je hoofd er goed bijhouden. Er moet bijvoorbeeld wel heel precies gewerkt worden. Alles moet in elkaar en bij elkaar passen.

Een stukje beneden hem ziet hij de bouwkeet. Hij weet dat de uitvoerder daar bezig is de bouwtekeningen te bestuderen en aan te passen. Dat is niets voor hem, want daarvoor moet je teveel met je hoofd werken. Laat hij zijn handen maar gebruiken bij dit muurtje dat hij aan het metselen is. Mooi werk!

Even een blik in de wereld van een bouwvakker. Een van de vele beroepen die we in Nederland kennen. In drie artikelen een blik in de achtergronden van beroepen. Verschillende vragen zullen we langslopen: Waar vinden we de opdracht om te werken? Wat zijn motieven om een beroep te kiezen? En zijn er ook beroepen die je als christen niet kunt uitoefenen?

Noemt de Bijbel namen van beroepen? Ja zeker. Het is niet zo moeilijk om een lijst met beroepen uit de Bijbel samen te stellen. Dan gaat het in de eerste plaats om beroepen uit

de agrarische sector zoals landbouwer, schaapherder of wijngaardenier. Maar ook beroepen uit de handel en ambacht komen terug: tentenmaker, leerlooier en koopman. Zelfs artistieke beroepen vinden een plaats: maker van muziekinstrumenten en de kunstenaars die de tabernakel versieren. Wie gaf opdracht om te werken en dus een beroep uit te oefenen? Lees Genesis 1:28 maar. De Heere heeft daar zelf de opdracht gegeven om vruchtbaar te zijn, de aarde te vervullen en heerschappij te (mogen) hebben over de schepping. Dat laatste staat met name in Genesis 2:15. Let er wel op dat de Heere deze opdracht aan Adam en Eva geeft terwijl zij nog in het paradijs leven! Dus: bouwen, vervullen, onderwerpen en ook als een goed rentmeester de aarde bewaren.

We hebben de opdracht van de Heere gekregen en zijn Hem ook in alles verantwoording schuldig. Dat geldt voor elk beroep waarin we een plaats van de Heere hebben gekregen of hopen te krijgen. Staan we daar wel voldoende bij stil? En als het om het rentmeesterschap gaat, komen we er dan als goede rentmeesters vanaf?

Een gelijkenis van de Heere Jezus, die in het verband van beroepskeuze of opdracht tot werken, nogal eens geciteerd wordt, is de gelijkenis van de

talenten uit Matthéüs 25. We kennen het verhaal. Een heer maakt een reis naar het buitenland. Voorafgaand geeft hij zijn knechten talenten (stukken goud of zilver): de een vijf, de ander twee en de derde één. De knecht die vijf talenten heeft gekregen, wint er vijf bij; die twee talenten gekregen heeft, verdient er twee, maar die één talent gekregen heeft, gaat redeneren. Hij doet er vervolgens niets mee en begraaft het in de grond.

Bij terugkomst van de heer wordt er 'rekening met de knechten gehouden'. Ze worden dus ter verantwoording geroepen. Degenen die talenten erbij gewonnen hebben, worden beloond. Degene die met het ene talent dat hij kreeg niets gedaan heeft, wordt bestraft. Hij houdt met al zijn redeneren niets over en heeft zijn opdracht en taak schromelijk verzaakt. Dat is ook de reden dat de heer hem streng veroordeelt.

Het is niet zo moeilijk om deze gelijkenis te verklaren. Al moeten we wel bedenken dat het hier om een vergelijking van het Koninkrijk der hemelen gaat. Dit in het kader van het rekenschap geven wat we met Zijn Woord hebben gedaan als Hij ons roept tijdens de oordeelsdag. En ook hoe we dienstbaar zijn geweest in het Koninkrijk van God. Kijk maar naar de vorige gelijkenis van de wijze en dwaze maagden.

Natuurlijk zijn er ook lessen uit te halen voor de dagelijkse levenspraktijk. In de eerste plaats geeft God - zo staat er - 'een iegelijk naar zijn vermogen'. Dat houdt in dat de bekwaamheden die de knechten krijgen, persoonlijk zijn, dat zij ze krijgen van God en dat ze Hem dus verantwoording schuldig zijn. Dat houdt bijvoorbeeld in dat iemand gaven en talenten op theoretisch gebied ontvangt en twee linkerhanden heeft. Maar ook dat iemand praktische gaven krijgt, zoals de bouwvakker uit de inleiding, maar het denkwerk aan zijn chef moet overlaten.

Het ene staat overigens niet boven het andere! Er is geen waarderingsrangorde in talenten, gaven, beroepen of opleidingen. In de praktijk komt dat helaas nogal eens voor. Opmerkingen als: 'Mijn dochter zit maar (!) op het vmbo', illustreren dat. Laten we dat vooral niet doen. Zeker niet als we beseffen dat de Heere persoonlijk iedereen eigen gaven en talenten geeft.

(wordt vervolgd)

Scherpenzeel,

H. van Grol

Bekering en geloof

We herhalen allereerst de zin uit het vorige artikel. Deze is te vinden op pag. 253 onder de paragraaf "Wat is het Evangelie".

"Het Evangelie is een leer die God door de Zoon, de Middelaar, direct nadat het menselijk geslacht in de zonde en de dood gevallen is, geopenbaard heeft. Het is een leer die aan allen die geloven en zich bekeren, vergeving der zonden, verlossing van de dood, van de vervloeking en van de toorn van God, en de gerechtigheid en het eeuwige leven uit genade belooft te schenken, door en omwille van diezelfde Zoon van God, de Middelaar. Door deze leer werkt de Heilige Geest krachtig en ontsteekt in de harten van de gelovigen het geloof, de bekering en het beginsel van het eeuwige leven."

Het verschil tussen de wet en het Evangelie

In deze zin vallen onder meer twee zaken op: a) aan allen *die geloven en zich bekeren* belooft deze leer de weldaden uit genade te schenken, b) door deze leer *werkt de Heilige Geest* in de harten van de gelovigen het geloof, de bekering en het beginsel van het eeuwige leven. Later zien we in de Dordtse Leerregels dat deze twee zaken ook voortdurend bij elkaar worden gehouden.

De vraag is nu hoe het Schatboek de plicht tot geloof en bekering invult. Eerder is gezegd dat in de verzoening met God de mens zich verplicht om deze grote weldaden met een waarschuldig geloof te ontvangen en Hem ware gehoorzaamheid te bewijzen. Is de plicht tot geloof en bekering niet een zaak van de wet? Het Evangelie is toch de leer die belooft en schenkt? Past het genoemde bevel bij het Evangelie?

Het is daarom te begrijpen dat het Schatboek een aparte paragraaf wijdt aan *het verschil tussen het Evangelie en de wet*. Vier verschillen worden genoemd en we gaan er naar luisteren.

Vershil 1

Wet en Evangelie zijn op verschil-

Het Evangelie belooft de zondaars die in Christus geloven, vergeving der zonden en het eeuwige leven uit genade om de voldoening van Christus, die met een waar geloof aangenomen wordt.

lende manieren geopenbaard. De wet is bij de schepping in de harten van mensen gegrift. Daardoor is zij alle mensen bekend, ook al komen er geen andere openbaringen bij. Het Evangelie is niet van nature bekend, maar door Christus, de Middelaar, uit de hemel alleen aan de kerk geopenbaard. Het stillen van de wet, in de betaling van zonden door een Ander, had geen schepsel kunnen zien of hopen, als de Zoon van God ons die niet geopenbaard had.

In deze omschrijving is van belang de noodzaak van de *openbaring* van het Evangelie.

Vershil 2

De leer die in beide geleerd wordt, is verschillend. De wet leert hoedanig wij moeten zijn en wat wij God moeten bewijzen, maar verleent ons niet de kracht om dat te doen. De wet wijst ook niet aan hoe wij zodanig zouden kunnen worden. Het Evangelie leert ons hoe wij worden zoals de wet ons gebiedt te zijn. Het Evangelie

biedt ons de belofte der genade aan, die erin bestaat dat de volkomen gerechtigheid van Christus ons door het geloof toegerekend wordt, alsof ze de onze was. Ook leert het Evangelie ons dat wij rechtvaardig zijn door de toerekening van de gerechtigheid van Christus en door het begin van een nieuwe gehoorzaamheid.

In deze omschrijving is van belang het woordje *toerekening*. De volkomen gerechtigheid van Christus wordt door het geloof toegerekend. Door die toerekening worden wij weer zoals de wet het gebiedt: rechtvaardig voor God.

Vershil 3

De beloften die bij beide gevoegd zijn, zijn verschillend. De wet belooft het leven op voorwaarde dat wij zelf rechtvaardig zullen zijn of volkomen gehoorzaamheid bewijzen. Het Evangelie belooft weliswaar het leven op voorwaarde van gerechtigheid, maar de gerechtigheid van een Ander, namelijk Christus, die ons door een waar geloof toegeëigend wordt. Het Evangelie belooft de zondaars die in Christus geloven, vergeving der zonden en het eeuwige leven uit genade om de voldoening van Christus, die met een waar geloof aangenomen wordt. Daarom eist het Evangelie een waar geloof en een nieuwe gehoorzaamheid. Tegelijkertijd belooft het de Heilige Geest door en omwille van Christus, opdat wij deze gehoorzaamheid zouden kunnen betonen.

In deze omschrijving komt de eis van een waar geloof en bekering *in het Evangelie* duidelijk naar voren. Zij zijn *noodzakelijk* om Christus en Zijn weldaden te worden *toegeëigend*.

Vershil 4

Wet en Evangelie werken verschillende dingen uit. De wet zonder het Evangelie is een dodende letter (uiterlijke prediking en enkel kennis van de dingen die men moet doen) en een bediening des doods. Het Evangelie is een bediening des levens en des Geestes; dat is: het heeft de kracht van de Heilige Geest erbij en maakt levend. Daardoor, als door een instrument, werkt de Heilige Geest in de uitverkorenen het geloof en het leven.

In deze omschrijving is uitermate duidelijk de noodzaak van het werk van de Heilige Geest die *in de uitverkorenen het geloof en het leven werkt*. We hopen in een volgend artikel tot een conclusie te komen.

UIT VROEGER JAREN

Een Voetiaanse visvrouw

Ds. Willem Hendrik Gispen (1833-1909) schreef in het Jaarboekje voor de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland voor 1878 een verhaal dat hij gehoord had toen hij predikant was van de Gereformeerde Gemeente onder het kruis in Vlissingen. Dat was in de jaren 1859-1862. Hij voegde eraan toe: 'Ik deel deze vertelling mede zoals ik ze gehoord heb, zonder voor de waarheid der feiten te kunnen instaan. Onmogelijk is ze niet, zelfs zou ik haar, gedachtig aan sommige karakters onder de godsdienstige vrouwen, niet eens onwaarschijnlijk willen noemen.'

'Een Coccejaans predikant te Middeburg had eens een betoog geleverd over de stelling dat de sabbat van het vierde gebod vervuld was in

de dood, de begrafenis en opstanding van Christus, en dat daarom de christenen de eerste dag der week godsdienstig vierden, niet krachtens een uitdrukkelijk gebod van God, maar uit het beginsel van de christelijke vrijheid. Een Voetiaanse visvrouw uit Arnhem had dit betoog gehoord en ze was - hoe kon het ook anders - zeer ontsticht uit de kerk gegaan, waar haar een valse leer was gepredikt. Zij besloot de wolf in schaapskleren te vangen in zijn eigen hol.

Op een zondagmorgen, toen de bedoelde predikant geen dienst had, en op een ogenblik dat zij vermoeden kon hem thuis te zullen treffen, begeeft ze zich naar zijn woning, in haar daagse plunje en met een mand met vis bij zich. Ze belt aan en vraagt aan de dienstbode die de deur voor haar

opent of de dominee niet een lekker zootje vis wil kopen. Verontwaardigd smijt de dienstbode de deur dicht, maar de visvrouw, die de gave der vrijmoedigheid in hoge mate bezat, belt opnieuw aan.

En nu ontstaat er een woordenwisseling tussen haar en de dienstbode, van welke gelegenheid zij gebruik maakt om met haar waar in huis te komen. Haar welsprekendheid wordt zó geweldig, dat de dominee het rumoer hoort, erop af komt en de Arnhemuidense ernstig bestraft over haar onbetamelijk gedrag op de dag des Heeren.

En nu was de vrouw net waar ze wenzende wilde. Met al de ernst van een Voetiaanse visvrouw beriep ze zich op de bewuste preek, en uit de door de dominee ontwikkelde stelling concludeerde ze dat ze vrijheid had om even goed op zondag te verkopen als op de andere dagen van de week, aangezien geen gebod Gods haar dit verbood en volgens de leer van de dominee alle dagen gelijk waren. Haar betoog moet zó klemmend geweest zijn dat de dominee helemaal in het nauw werd gebracht, terugdeinsde voor de praktische gevolgen van zijn leer en bekeerd werd van de dwaling der Coccejanen tot de zuivere leer van Voetius'.

BOEKENNIEUWS

'Licht uit licht, geloofsbelijdenis van Nicéa', ds. J.J. van Ekeveld; uitg. De Banier, Apeldoorn; 96 blz.; € 9,95.

Achter in ons Psalmboek staan, behalve de onder ons bekende Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels, ook drie algemene belijdenisgeschriften, waaronder de Geloofsbelijdenis van Nicéa. De Zeister pastor heeft in zijn gemeente over laatstgenoemd geschrift een viertal preken gehouden. Deze preken zijn in druk verschenen.

Aan de preken gaat een informatieve inleiding vooraf, waarin we lezen welke

belangrijke theologische vraagstukken in de Vroege Kerk de aandacht vroegen. Met name ging de strijd over de naturen van Christus en de verhouding tussen de drie Goddelijke Personen. Ernstige dwalingen dreigden de kerk af te voeren van zaken waar direct de eer van God en de zaligheid van zondaren aan verbonden waren. Maar de grote Herder der schapen waakte over Zijn kudde. Verschillende theologen, o.a. Athanasius, voerden strijd tegen het gedachtegoed van Arius. Belangrijke kerkvergaderingen, concilies genoemd, werden gehouden. Vooral die van Nicéa, Constantinoepel en Chalcedon zijn van groot belang geweest. De belijdenis van Nicéa, opge-

steld in 325, werd in 381 op het concilie van Constantinoepel uitgebreid en vastgesteld zoals wij die nu kennen. Het is alles te lezen in de inleiding en ook in de preken wordt erop gewezen.

De vier preken bevatten rijk Schriftuurlijk-bevindelijk onderwijs, ze bevatten Brood voor het hart. Daarbij worden lijnen vanuit de kerkgeschiedenis naar het heden getrokken. Heel leerzaam en nuttig is te lezen hoe belangrijk het is dat de Heilige Geest uitgaat van de Vader en de Zoon, hoewel hierdoor de kerk in 1054 wel gescheurd is in een westerse en oosterse kerk. Kennis van de kerk in vroeger eeuwen is zo belangrijk omdat de vragen van toen ook de gevaren zijn die ons vandaag bedreigen. De moderne theologie wil van geen twee naturen in Christus weten. Velen vereenzelvigen de God van de Bijbel met Allah, terwijl moslims juist de Goddelijke natuur van Christus verwerpen. De gedachte dat God een Zoon zou hebben, acht men godslastelijk. Maar van harte stemmen we met de schrijver in: 'Neem Christus, God en Mens in EEN Persoon, weg uit de prediking en u neemt alles weg.'

De geloofsbelijdenis van Nicéa heeft in dit opzicht nog niets van haar actualiteit verloren. Dat geldt ook de belijdenis van Athanasius die zo nauw aan die van Nicéa is verbonden. Ze is in diezelfde tijd opgesteld.

Hoe nodig in onze tijd is de ernst en die liefde voor de waarheid Gods, waarmee de geestelijke leiders in de Vroege Kerk waren bezet. Ze hebben pal gestaan voor het fundament van het ware christelijke geloof: de Drie-eenheid Gods. Ze beledenen op grond van de Schrift van harte ook de twee naturen van Christus, opdat er verzoening zal kunnen zijn vanwege volkomen voldoening.

Van harte wens ik dit boekje in veler handen. Met name is het voor jongeren heel nuttig om van de inhoud van de belijdenis van Nicéa kennis te nemen. Daarom, neem en lees, de prijs kan geen bezwaar zijn. Maar lees het bovenal biddend, opdat het nut voor de eeuwigheid mag hebben. Wellicht een tip: een passend boekje om te kopen of te geven aan hen die in deze periode openbare belijdenis des geloofs afleggen.

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden

"Lerenderwijs, Heidelbergse Catechismus voor kinderen", deel 2: Gebod en gebed (zondag 32 t/m 52), Andrea van Hartingsveldt-Moree; uitg. De Banier, Apeldoorn; lees- en leerboek ISBN 978 90 336 09909; 106 blz.; € 16,95; werkboek ISBN 978 90 336 09916; 103 blz.; € 9,95.

Van de kleine serie "Lerenderwijs" is het tweede deel verschenen. Graag willen we in deze korte boekbespreking op het laatste deel van de serie de aandacht vestigen. Het gaat om een leer- en leesboek bij de Heidelbergse Catechismus. Tevens verscheen een werkboek. De serie is bedoeld om de Heidelberger uit te leggen voor kinderen. De boekjes zijn op een gebruiksvriendelijke manier vormgegeven. Ze zijn goed afgestemd op het niveau van het oudere basisschoolkind en (eventueel) de jonge catechisant.

De Heidelbergse Catechismus is een belijdenisgeschrift dat grote rijkdom bevat. Het bedoelt immers de Heilige Schrift te ontvouwen en na te spreken vanuit de doorleving van het ware geloof. De behandeling van elke zondag begint met een korte uitleg die juist hierop wil aan-

sluiten. Ook bevat elke les in het tekstboek een uitleg per vraag en antwoord. Deze uitleggende teksten zijn eenvoudig van opzet. Vaak worden Bijbelse teksten en geschiedenissen aangehaald om de strekking van de Catechismus te verduidelijken. Ook worden voorbeelden uit het dagelijks leven benut. Belangrijk is dat steeds geprobeerd wordt de inhoud te verwoorden vanuit het leven van Gods kinderen. De noodzaak van de wedergeboorte en de kenmerken van het zaligmakende werk van de Heilige Geest komen hierbij aan de orde. Daarbij wordt ook steeds het kind zelf hartelijk aangesproken.

In het tekstboek is de tekst van de Heidelberger steeds opgenomen in aparte kolommen. Daarbij worden moeilijke woorden en woordgroepen in eenvoudig en gangbaar Nederlands uitgelegd. Deze rubriek is zeer nuttig voor ouders en basisschoolleerkrachten. Ook catecheten kunnen hiervan gebruik maken. Verder bevat iedere les een aantal vragen en antwoorden die in kort bestek en op eenvoudig niveau de inhoud van de catechismuszondag samenvatten. Deze vragen zouden kunnen worden gebruikt om te laten leren (en overhoren!).

Het werkboekje biedt per les enkele onderdelen ter verwerking. Steeds wordt van het kind gevraagd de betekenis van moeilijke woorden op te schrijven; deze

wordt gegeven in het tekstboek. Ook wordt steeds gevraagd de catechismusvraag en het antwoord in eigen woorden op te schrijven en is er een rubriek waarin Bijbelse gegevens moeten worden gecombineerd. Verder komen wisselend rubrieken aan de orde waarin wordt nagegaan wat de betekenis is voor het persoonlijk leven, waarin wordt gezongen, een Bijbeltekst wordt geleerd of bijvoorbeeld een kleurplaat kan worden ingekleurd.

De Catechismus is ontstaan als catechisatieboekje voor de jeugd. Het neemt in de kerk een belangrijke plaats in (denk aan catechismusprek en catechisatie) en wordt op de scholen onderwezen. Nu de serie "Lerenderwijs" compleet is, mag een hartelijke oproep klinken aan alle ouders om de Catechismus ter hand te nemen en te gebruiken in het gezin. Laten ouders daarvoor een vast moment in de week uitkiezen. Deze boekjes bieden daarvoor goed materiaal.

Het is verblijdend dat de rijke inhoud van de Catechismus in dit boekje voor kinderen wordt ontvouwd. Het gebruik van dit boekje kan de aansluiting op prediking en catechese ten goede komen. Bovenal heilige de Heere de inhoud van deze uitgave om Zijn genade te verheerlijken in jonge harten.

Zoetermeer,

ds. G.W.S. Mulder

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

Aangenomen

Naar Boskoop,
ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid.

Beroepen

Te Oosterend,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.
Te Sheboygan (VS), ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.
Te Woerden,
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.
Te Zwijndrecht,
ds. C. van Krimpen te Yerseke.

Bedankt

Voor Berkenwoude,
ds. S. Maljaars te Middelharnis.

Voor Borssele,
ds. G. van Manen te Elspeet.
Voor Leiderdorp
ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid.
Voor Lynden (VS), ds. C. Vogelaar te Grand Rapids Covell Avenue (VS).
Voor Oostkapelle,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

VERGADERING PARTICULIERE SYNODE OOST TE RIJSSSEN

Op **donderdag 21 mei** hoopt de Particuliere Synode Oost te vergaderen in de Noorderkerk, Molenstalweg 19 te Rijssen. Aanvang 9.30 uur.

Op **woensdag 20 mei**, aanvang 19.30 uur zal een bidstond worden gehouden in het kerkgebouw van de roepende kerk

Rijssen-West, Veeneslagen 107. In deze dienst hoopt ds. A. Schreuder voor te gaan.

■ AFSCHIED DS. G.J.N. MOENS VAN MELISKERKE

Dinsdag 26 mei zal er een afscheidsdienst zijn in ons kerkgebouw, Valkenburgstraat 25, geleid door ds. G.J.N. Moens. Dit i.v.m. diens vertrek naar de gemeente te Lisse. Aanvang van deze kerkdienst: 19.00 uur. Na de dienst is er gelegenheid afscheid te nemen van de fam. Moens en zal u een kopje koffie worden aangeboden.

Kerkenraad
Geref. Gemeente Meliskerke

■ AFSCHIED DS. E. BAKKER VAN SCHERPENISSE

Wij willen u alvast meedelen dat de dienst waarin ds. E. Bakker afscheid zal nemen van onze gemeente, zal plaatsvinden op **dinsdag 9 juni**. De dienst wordt gehouden in ons kerkgebouw en begint om 19.30 uur.

Kerkenraad
Geref. Gemeente Scherpenisse

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM 10 APRIL 2015

Ds. W. Silfhout opent de vergadering namens de roepende kerk van Poortugaal op de gebruikelijke wijze.

Bijzonderheid sinds de vorige vergadering. Op 16 februari 2015 is overleden Tijs Machiel van Dijk. Van 1982 t/m 1986 was hij predikant van de gemeente Rotterdam-Alexanderpolder.

Vertrouwelijkheid van ambtelijke stukken
Aan de hand van de bij de agenda gevoegde notitie volgt een bespreking over het in acht nemen van de vertrouwelijkheid van ambtelijke stukken. Dit digitale tijdperk vraagt een andere aanpak dan voorheen. Bij een inventarisatie onder de kerkenraden van de classis Rotterdam is gebleken dat nog niet alle kerkenraden daar voldoende over hebben nagedacht. Preses benadrukt de noodzaak hiervan. Ook bij kerkvisitatie zal daarnaar worden gevraagd. Te denken valt aan: het opschonen van computers van oud-ambtsdragers, het ontoegankelijk maken voor gezinsleden van de mailbox voor ambtelijke correspondentie en het met wachtwoord beveiligen van ambtelijke stukken. Er wordt besloten dat de stukken van de classis scribe per e-mail met een wachtwoord worden verzonden. Het wachtwoord wijzigt als er een wijziging optreedt in het scribaat van een gemeente. Per gemeente moet de scriba zelf voor een vertrouwelijke verspreiding zorgen binnen de kerkenraad.

Commissie 'Jeugd en Gezin'

De voorzitter van de commissie licht het voorstel van catechese en toerusting ambtsdragers toe. Hij noemt de goede samenwerking met de Jeugdbond en de synodale commissie voor de catechese. Daarom hoopt ds. G.W.S. Mulder te spreken op de ambtsdragersbijeenkomst op vrijdag 22 mei a.s. Dit is een brede ambtsdragersbijeenkomst van 16.00-21.00 uur waar alle kerkenraadsleden van de classis Rotterdam worden verwacht.

Daarna volgen drie toerustingsavonden speciaal voor catecheten. Op deze wijze ontstaat er in de classis geen vertraging in de toerusting, ondanks dat de nieuwe methode enige vertraging ondervindt bij de uitvoering. Voor de werving van begeleiders binnen de classis die andere catecheten zullen begeleiden na genoemd toerustingstraject, wordt afge-

sproken dat de contactpersonen namen zullen aandragen bij de commissie.

Sluiting

De preses spreekt ouderling Hoogerwerf toe die voor het laatst aanwezig is als afgevaardigde. Volgende week zondag legt hij zijn ambt neer. Preses spreekt hem hartelijk toe en wenst hem ook bij het klimmen der jaren Gods onmisbare zegen toe.

Ouderling F. de Bel eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

K. Bel, scriba

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2014

Pag. 446, **gemeente LETHBRIDGE (Alberta – U.S.A.)**.

Toevoegen: Pastor: Rev. A.A. Brugge, RR 8-28-11 Lethbridge, AB T1J 4P4, tel. 403 320-2473.

BERICHTEN

■ NOODHULP NEPAL

Op 25 april werd Nepal getroffen door een zware aardbeving en daarop volgden nog vele naschokken. Er zijn vele slachtoffers te betreuren en huizen en wegen zijn verwoest. De bevolking van het toch al arme en politiek instabiele Nepal is zwaar getroffen. Na het verlenen van de eerste hulp aan de getroffen bevolking, zal het nog veel tijd, geld en energie kosten om het land weer op te bouwen, zodat er voorzien kan worden in onderdak en levensonderhoud.

Bijzondere Noden wil, als de handen van de kerk, graag hulp bieden in deze nood en bij de wederopbouw van het land. Daarbij zal zoveel mogelijk worden samengewerkt met lokale kerken of christelijke organisaties. Hoewel de christelijke kerken in Nepal klein zijn, is dit bij uitstek een gelegenheid voor hen om het Woord dat zij belijden in de praktijk te brengen. Dat kan echter niet zonder bijdrage vanuit de kerkelijke gemeenten. Graag willen daarom ook uw betrokkenheid vragen, zowel door het gebed als ook door middel van een gift of collecte.

Op dit moment is Bijzondere Noden in gesprek met diverse (inter)nationale christelijke organisaties over het verle-

nen van hulp in Nepal. Bijzondere Noden zal in overleg met deze organisaties besluiten over de hulpverlening die zij zal ondersteunen. In deze afweging spelen de identiteit en kwaliteit van de organisaties en projecten een belangrijke rol. Via berichten in De Saambinder, de Noodklok en op onze website hopen we u op de hoogte te houden van de actuele stand van zaken.

Uw bijdrage kunt u overmaken naar NL52 INGB 0000 3074 47 onder vermelding van "Noodhulp Nepal" of via onze website. Bij voorbaat zeggen wij u hartelijk dank voor uw medeleven.

J.C. Drost
Algemeen secretaris
Bijzondere Noden

■ BOEK SCHERPENZEEL

De kerkenraad van Scherpenzeel heeft een boek laten samenstellen waarin in woord en beeld wordt teruggeblikt op de bouw van de nieuwe kerk. Daarnaast is hierin een groot aantal foto's van andere facetten van het gemeentelijk leven opgenomen.

Dit boek, getiteld 'Over Sion U ontfermen', telt 319 pagina's op groot formaat.

Het is voor € 27,50 per stuk, excl. verzendkosten, te bestellen of af te halen bij A. van Hell, (tvh@solcon.nl; tel. 033-2774445 of 06-27122967).

■ VOORLICHTING CGO-OPLEIDINGEN OP HBO-NIVEAU

De CGO geeft op **woensdag 13 mei** voorlichting over de HBO-opleiding theologie (opleidingen voor Godsdienstleraar en voor Pastoraal werker, en de Algemene variant) in het gebouw van de hogeschool Driestar *educatief*, Burgemeester Jamessingel 2 te Gouda. U bent van harte welkom van 19.15-22.00 uur. Kijk voor het programma op www.cgo.nu.

■ VERKOPINGEN

Aalburg

Voorjaarsmarkt op **zaterdag 9 mei**, van 9.30-15.00 uur, bij de kerk van de Geref. Gemeente te Aalburg, Polstraat 6. Ook voor de kinderen zijn er activiteiten. Opbrengst t.b.v. nieuwbouw kerk plaatselijke Geref. Gemeente.

Scherpenzeel

Verkoop op **zaterdag 9 mei**, van 9.30-13.30 uur, op het terrein van de kerk van de Geref. Gemeente te Scherpenzeel, Renes 121. Opbrengst is t.b.v. delging schuld op orgel en kerk.

■ ZANGAVONDEN

Elspeet

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 9 mei**, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde Kerk, Vierhousterweg 45. Leiding: ds. G. van Manen. Medewerkende koren: het jongerenkoor Elad, het gemengd koor Vox Humana en het jeugdkoor de Nachtegaaltjes uit Elspeet. Collecte t.b.v. Zorgcentrum De Oranjehof te Elspeet.

Kampen

Datheensamenzangavond op **donderdag 14 mei**, aanvang: 19.30 uur, in de Bovenkerk te Kampen. Opening, meditatie en sluiting: ds. G. Beens, orgel: Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

■ FIETSTOCHT OVER 'KOP VAN GOEREE-OVERFLAKKEE'

Fietstochten (routes van 25, 40 en 60 km) over de kop van Goeree-Overflakkee op **zaterdag 16 mei**. Startpunt route 25 km: kerk Geref. Gemeente, Mozartsingel 2 te Dirksland.

Startpunt routes 40 en 60 km: Keizer Groente & Fruit, Damweg 1a te Steldam. Inschrijven op de startpunten tussen: 9.30 en 11.30 uur. Deelnamekosten: € 5,- p. p., gezinsprijs € 10,-. Consumpties zijn onderweg te koop. Opbrengst is t.b.v. Geref. Gemeente Dirksland.

Voor info en opgave (niet verplicht): L. Markwat, tel. 06-46173599 of e-mail: l.markwat@jmservices.nl

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

• Rond Koningsdag kreeg ons lid de heer P.J. Dorst door mr. L.J. Verhulst, burgemeester van Goes, de versierselen uitgereikt die horen bij de benoeming tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau. Dorst ontving deze onderscheiding vanwege zijn inzet voor kerk en school in de periode dat hij in Boskoop en 's-Gravenzande woonde. Na zijn verhuizing naar Goes was de heer Dorst bijzonder actief in het bedrijfsleven. Hij wist een bedrijf met 40 werknemers op te bouwen - nu bekend als Maas & Hagoort lampen. Ook maakt(e) hij zich in deze periode verdienstelijk voor studieplaatsen, stageplaatsen, coaching van minionderingen van het Hoornbeeck College, maatschappelijk werk, Woord en Daad, Cedrah en de RMU.

Namens kerkenraad en gemeente feliciteren wij de heer Dorst van harte met deze onderscheiding. Voor en boven alles wensen wij hem toe dat hij zich in Christus geborgen mag weten.

Kerkenraad Geref. Gemeente Goes

• Op 24 april werd ons gemeentelid mevr. J.C. de Wilde een Koninklijke onderscheiding uitgereikt. Zij is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Zij is 47 jaar werkzaam geweest als kraamverzorgster, maar was daarnaast vele jaren vrijwilligster voor het Rode Kruis, maakte deel uit van de afd. Amsterdam van Helpende Handen en is al lange tijd actief voor de zendingsvereniging, de laatste jaren als presidente.

Daarnaast verleende en verleent zij mantelzorg bij familieleden en ouderen. Voor verschillende gemeenteleden is zij een betrouwbare toeverlaat die liefst op de achtergrond blijft.

Kerkenraad

Geref. Gemeente Hoofddorp

• Op 24 april mocht ons gemeentelid dhr. G. van Binsbergen vernemen dat hij was benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving deze onderscheiding voor het vele vrijwilligerswerk dat hij op verschillende terreinen mocht en mag verrichten. Daarbij werden in het bijzonder gememoreerd zijn vele activiteiten ten behoeve van Stichting Het Venster (een protestants-christelijke welzijnsorganisatie in de gemeente Nunspeet), maar ook zijn belangeloze inzet op kerkelijk terrein. Zo mag hij al vele jaren de functie van administrateur van onze kerkbode vervullen, terwijl hij op het gebied van de automatisering van de ledenadministratie van de kerk deskundige hulp verleent.

De kerkenraad wenst hem met zijn vrouw van harte geluk met deze onderscheiding. Wij wensen dhr. Van Binsbergen van harte die onderscheiding toe die de Heere Zijn kinderen verleent en die de eeuwigheid verduurt.

Kerkenraad

Geref. Gemeente Nunspeet

KERKDIENTEN

*De dwaze maagden
wisten niet dat ze geen olie
meer hadden tót het te laat was
om de vergissing te herstellen.*

Thomas Boston

■ ZONDAG 10 MEI 2015

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amster-

dam-Noord 18.30 uur (leesdienst) stud. M.T. Al-Chalabi; Apeldoorn 18.30 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur ds. A. Schot; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Ber-

kenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. P. Mulder; Borssele 14.00 uur ds. D.W. Tuinier en 18.00 uur (leesdienst) ds. G.J. Baan; Boskoop 16.00 uur stud. H. Brons; Brakel 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 14.30 uur ds. E. Bakker; Dirksland 15.00 uur (openb. bel.) ds. S. Maljaars; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. E. Hakvoort; Eindhoven 15.00 uur stud. M.H. Schot; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Enschede 18.15 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 uur ds. C.J. Meeuse en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. A.J. Gunst; 's-Gravenhage 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur ds. C. Harinck; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Hoofddorp 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Hoogvliet 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Kapelle-Biezeling 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Katwijk aan Zee 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. M. Golverdingen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. W.J. Karels en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Lelystad 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 15.30 uur stud. H. van der Heiden; Marknesse 19.00 uur ds. K. Boeder; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Melissant 15.00 uur ds. J. van Belzen; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck;

Naaldwijk 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.00 uur stud. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 9.30 uur ds. G.J.N. Moens en 17.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. M. Joosse; Oudemirdum 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Oude-Tonge 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Poederoijen 9.30 en 18.30 uur stud. M.H. Schot; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Puttershoek 19.15 uur ds. H. Hofman; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. L. Blok; Rijssen-Noord (in de Zuiderkerk) 11.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur (openb. bel.) ds. J. Driessen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 15.30 uur stud. W.A. Zondag; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. C. Harinck; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser en 14.30 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. H. Brons; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 15.00 uur (H.D.) ds. A. Vermeij.

■ WOENSDAG 13 MEI 2015

Eindhoven 19.30 uur ds. M. Joosse; Hoogvliet 19.45 uur ds. P. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Oostburg 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Poederoijen 19.30 uur ds. M. Mondria; Veen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Wierden 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

■ DONDERDAG 14 MEI 2015

Aagtekerke 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 uur stud. H. van der Heiden; Alblasersdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 11.15 uur ds. H.A. van Zetten; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Vischer; Barendrecht 9.00 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 11.15 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Benthuizen 9.00 uur ds. H.A. van Zetten; Bodegraven 11.00 uur stud. W.A. Zondag; Borssele 11.00 uur ds. G. Bredeweg; Boskoop 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Brakel 11.15 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. B.J. van Boven; Delft (bij Zoetermeer) 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Doetinchem 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 9.00 uur ds. H. Hofman; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J.W. Verweij; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage (zie Scheveningen) 10.00 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur stud. H. Brons; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse; Hilversum 11.00 uur stud. M.H. Schot; Hoedekenskerke 11.00 uur ds. S.W. Janse; Hoogeveen 9.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 10.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Meliskerke 9.00 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck;

Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. A.J. de Waard; Nijkerk 11.15 uur ds. A. Verschuure; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Rheden 9.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Noord 11.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 11.00 uur ds. D.W. Tuinier; Rotterdam-Alexanderpolder 11.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Zuidwijk 11.00 uur ds. L. Terlouw; Scherpenisse 9.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 9.00 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. J. Driessen; Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.00 uur stud. M.H. Schot; Sprang-Capelle 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Urk 15.30 uur ds. C. Hogchem; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 uur ds. M. Mondria; Wageningen 11.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 9.00 uur stud. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 11.15 uur ds. G.J.N. Moens; Yerseke 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

■ VRIJDAG 15 MEI 2015

HBarneveld-Centrum 13.30 uur (huw. bev.) ds. D. de Wit; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 13.30 uur ds. W. Silfhout; Gravenpolder 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Scherpenzeel 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Sliedrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Zeist 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. van Eckeveld.

■ ZATERDAG 16 MEI 2015

Gouda 15.00 uur (dovendienst) ds. G. Clements.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 10 MEI 2015

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg

(Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ DONDERDAG 14 MEI 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem)

10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder en oma

Maria Elisabeth Visscher-Schouls

hebben zoveel mensen hun medeleven betoond, dat het voor ons onmogelijk is om iedereen persoonlijk te bedanken.

Daarom zeggen wij u op deze wijze dank voor uw meelevens in de afgelopen periode.

Het heeft ons buitengewoon goed gedaan.

W. Visscher
Kinderen en kleinkind

Amersfoort, mei 2015

Bedankt!

De opbrengst van de verkoopdag in Scherpenisse voor de nieuwe woonvorm van De Schutse in Oud-Vossemeer heeft netto € 20.500,00 opgebracht. Namens de organisatie willen we de standhouders, sponsors, kerkelijke gemeenten, vrijwilligers en alle bezoekers van de verkoping hartelijk bedanken voor hun inzet en financiële bijdrage.

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

V.a. 1 aug. 2015 komt er weer een huisje vrij. Voor info kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl of bel: 06 53933283.

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk orgels

NIEUWERKERK A/D IJssel
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 92

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Shop ook Online!
KleinKleding.nl
Sliedrecht - Zierikzee

Kosthuis aangeboden in Gouda,
vanaf aug./sept., voor
1 PABO studente. Dichtbij PABO en station. Interesse? Bel 06-20665012.

**Ons huis te huur voor ouder
echtpaar in de Alblasserwaard,
voor de periode 1-8 t/m 15-8.**
Tel. 0629304671 of 0184-683181.

Te huur in ERMELO van
11 juli t/m 8 augustus (week 29-32):
ruime hoekwoning, nabij hei en bos.
Per week beschikbaar, alle weken nog
vrij. Tel. 0341-558995 /
06-24720209.

**OMMEN: 4-6 pers. vak.woning in
bosrijke omgeving.**
Kijk op www.boomblauwtje.nl

Bed en Breakfast Jacolina
Ontspannen en genieten, in de
Betuwe. Rustgevende omgeving,
uitstekende verzorging.
www.benb-jacolina.nl

RST
Zorgverleners

Kraamzorg

“Die eerste kraamdagen
vergeet ik nooit meer”

Kraamzorg door medewerkers met
een reformatorische identiteit, dat is
een vertrouwd idee. Meer informatie?
www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **huishoudelijke
hulp en verpleging & verzorging**

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

**Tel.: (0318) 526641
Bgg.: (06) 53638114**
24 uur per dag bereikbaar

**Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal**

Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk)
vergoed vanuit de aanvullende verzekering.
Informeel hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

**d Praktijk
den Uijl**

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

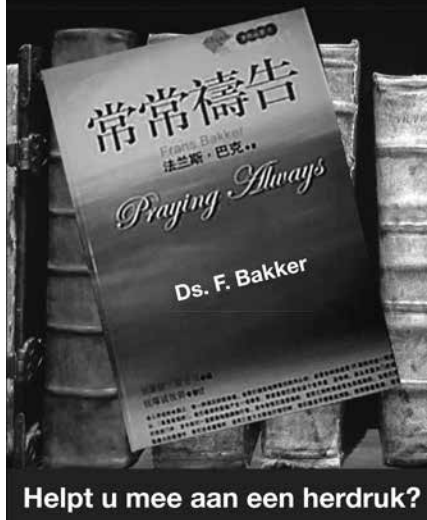
Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Voordelig met het hele gezin in eigen
sfeer naar zon, water en bergen?
Voor € 495,- all-in per week staat
uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar.
Nederlandstalige kerkdiensten en
animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Dringend verzoek uit China

Grote vraag naar het boek
Gebedsgestalten.

Helpt u mee aan een herdruk?

Stort uw gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China
Hartelijk dank.

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.**

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

**Correspondentieadres
Noord-Amerika:**

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See,
Info: 0180-322181 / 06-51166845

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Wilt u nog een 'steentje'
bijdragen in Opheusden?

Het eenzijdige Godswerk
Ds. J. Karens

Prekenbundel
(8 preken) Geb. 191 blz.
€ 14,90 (excl. verzendkosten)

(laatste exemplaren)

De opbrengst van dit boek is bestemd
voor de nieuwbouw van het kerkgebouw van
de Gereformeerde Gemeente te Opheusden

Te bestellen bij:
A.J. Karens - Zijlstrastraat 1 - 4043 GL Opheusden
Tel. (0488) 44 20 31 - info@karens.nl

*Elkaar
kwijtgeraakt?*

RelatieSuite
samen verder

Relatieversterking Relatieverbetering Persoonlijke coaching
RelatieSuite werkt vanuit een Bijbelse visie

www.relatiesuite.nl (0341) 820 006

Vakantiewoning. Boerderij in
Sauerland (Duitsland), 2 uur met de
auto vanaf de Nederlandse grens.
Schitterende natuur.
Tel. 0049-2354 3293.
www.hornbruch.de.vu

Kostadres aangeboden in
Kootwijkerbroek. Tel. 0342-443388.

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

AMBTSKLEDING...

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Beet Schoneveld *Dagbesteding*
Op eigen sfeer

De Betuwehof Zorg
Dagbesteding ouderen - Achterberg

contact: Bert of Julia Hak
tel: 0317 -6 18 18 0
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

Kookvrijwillig(st)ers gezocht

Per direct zijn wij op zoek naar een kookvrijwillig(st)er voor de woensdagavond om de andere week en voor de donderdagavond elke week op woongroep De Wielewaal, onderdeel van woonvoorziening De Linde te Opheusden. Tevens zijn wij op zoek naar een kookvrijwillig(st)er voor de maandagavond; maximaal twee maandagavonden per maand voor woongroep de Tureluur. Deze woongroep is ook onderdeel van woonvoorziening De Linde te Opheusden.

De kookvrijwillig(st)er is verantwoordelijk voor het klaarmaken van een warme maaltijd voor de bewoners. De kookvrijwillig(st)er heeft de ingrediënten en de keuken op de woongroep ter beschikking om de warme maaltijd klaar te maken, waarbij bewoners een bijdrage kunnen leveren om dit samen te doen met de kookvrijwillig(st)er.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Gert Hovestad,
telefoonnummer: 0488 - 483322 / e-mail: ghovestad@deschutse.nu

De Schutse
identiteitsbewust,
betrokken en cliëntgericht

De Schutse, Stationsstraat 28, 4041 CJ te Kesteren
0488 483322 | www.deschutse.nu

